

ПОГОДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради
Ярмолинецького ліцею №1
імені Сергія Слободяна
Протокол №10 від 29.08.2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор Ярмолинецького ліцею №1
імені Сергія Слободяна
_____ О. Побожна
Наказ № 45 від 01.09.2025р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Ярмолинецького ліцею № 1 імені Сергія Слободяна
Ярмолинецької селищної ради Хмельницької області**

Ярмолинці 2025 рік

I. ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ТА ЗАСІБ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

Ярмолинецький ліцей №1 імені Сергія Слободяна у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, іншими нормативно-правовими актами, Статутом ліцею.

Головною метою Ліцею є забезпечення реалізації права здобувачів освіти на здобуття повної загальної середньої освіти.

Головними завданнями Ліцею є:

- всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
- формування в учнів компетентностей, визначених Законом України "Про освіту" та державними стандартами;
- виховання відповідального громадянина/громадянки України, орієнтованого/ї на цінності української національної культури, європейської цивілізації та з твердим наміром діяти на користь іншим людям;
- забезпечення рівного доступу здобувачів/здобувачок до загальної освіти з урахуванням їхніх фізичних та інтелектуальних можливостей;
- створення безпечного, ґрунтованого на довірі, демократичного, інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього середовища, сприятливого для формування відповідального громадянина України;
- організація вивчення учнями профільних навчальних

предметів

(інтегрованих курсів) Принципами освітньої діяльності ліцею є:

- людиноцентризм;
- верховенство права;
- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища з врахуванням доступності і наближеності до місця проживання осіб з особливими освітніми потребами;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;
- різноманітність освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність і підзвітність перед суспільством;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- академічна доброчесність;
- академічна свобода;
- академічна, кадрова та організаційна автономія закладу в межах, визначених законом;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського

народу, його історико-культурного надбання і традицій;

- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- невтручання політичних партій в освітній процес;
- невтручання релігійних організацій в освітній процес;
- різнобічність та збалансованість інформації щодо політичних, світоглядних та релігійних питань;
- державно-громадське управління;
- державно-громадське партнерство;
- сприяння навчанню впродовж життя;
- інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір;
- нетерпимість до проявів корупції та хабарництва;
- доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою.

Освіта в закладі будується за принципом рівних можливостей для всіх.

Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення Ліцею є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту

загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в Ліцеї, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання свідомого ставлення до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, толерантності, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тобто призначення Ліцею, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;

- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Дана Освітня програма створена на 2025-2026 навчальний рік відповідно до статті 33 Закону України «Про освіту», прийнятого 05.09.2017 року, що набув чинності 28.09.2017 року, статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» зі змінами, внесеними згідно постанови КМУ від 24.07.2019 року №688, постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства України», відповідно до листа МОН України від 07.04.2021 року №1/9-188, наказу Міністерства освіти і науки України від 09 серпня 2024 р. №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти»:

- для учнів 1-2-х та 3-4-х класів відповідно Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року №743;
- для учнів 5-8-х класів відповідно Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 року №1120;

- для учнів 9-х класів відповідно до додатків 1 наказу МОН України від 20.04.2018 року №405;
- для 10-11-х класів відповідно до додатків 1,2 наказу МОН України від 20.04.2018 року №408 у редакції наказу МОН від 20.06.2025 року №890.

Освітня програма складена на 2025-2026 навчальний рік і затверджена рішенням педагогічної ради від 29.08.2025 р. (протокол №10).

Освітня програма визначає:

- 1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою;
- 2) загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роки навчання, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;
- 3) перелік варіантів типових навчальних планів та модельних програм;
- 4) форми здобуття освіти, які організовує для здобувачів освіти заклад освіти;
- 5) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- 6) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм; зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України».

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 року наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016 року) за умови більше 27 учнів у класі діляться на групи:

- 1-11 класи під час вивчення української та англійської мови;
- 2-11 класи під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі;
- 10-11 класи під час вивчення предмету «Технології» у групи: хлопці/дівчата;
- 10-11 класи під час вивчення предмету «Фізична культура»: хлопці/дівчата та «Захист України»;

За умови більше 25 учнів у класі діляться на групи хлопці/дівчата під час вивчення предмету «Технології» 5-9 класи.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» здобуття освіти у закладі освіти організовується за інституційними формами навчання:

- очна (денна);

У разі непереборних обставин, незалежних від закладу освіти може використовуватися змішана модель інституційної форми: очно-дистанційна. За потреби (заявами батьків здобувачів освіти чи осіб, які їх замінюють) заклад освіти може організовувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією:

- педагогічний патронаж;
- сімейна (домашня) форма навчання;
- екстернатна форма навчання.

З метою належної організації освітнього процесу в Ліцеї можуть формуватися класи та/або групи, зокрема інклюзивні або з дистанційною формою здобуття освіти.

Інклюзивне навчання організовується на підставі заяви батьків чи осіб, які їх замінюють для учнів з особливими освітніми потребами відповідно до постанов Кабінету Міністрів України, що регулюють організацію інклюзивного навчання.

Організація освітнього процесу в закладі в 2025/2026 навчальному році здійснюватиметься відповідно до нормативних документів:

- Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022);
- «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- Лист Міністерства освіти і науки України від 13 серпня 2025 р. № 1/16828-25 “Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році”
- Лист МОН № 1/17526-25 від 22.08.25 року “Про організацію 2025/2026 навчального року в закладах загальної середньої освіти”
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 року №841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»;
- Наказу МОН від 09.08.2024 року №1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладі загальної середньої освіти »;
- Наказу МОН від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 р. № 1162 “Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні”
- Лист МОН від 14 березня 2025 р. № 1/4895-25 «Про окремі питання оцінювання результатів навчання»
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01 серпня 2022 року № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України» (щодо тривалості онлайн-уроків для школярів)
- Наказу МОН від 20.05.2024 року №714 «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- листа МОН від 05.06.2024 року №1/1930 «Про надання роз'яснень щодо формування 1-х класів з 01.09.2024 року та розподілу освітньої субвенції »,

- Постанови КМУ від 05.09.2023 року № 985 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;
- Державних стандартів повної загальної середньої освіти: на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);
- на рівні базової середньої освіти: в 5 -6 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);
- в 7 – 9 класах – Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);
- на рівні профільної середньої освіти (в 10 – 11/12 класах) – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392); інших актів, що забезпечують одержання здобувачами освіти загальної середньої освіти на рівні Державних стандартів.
- Розпорядження КМУ від 7 червня 2024 р. № 527-р «Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки»
- Лист Міністерства освіти і науки України «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025/26 року» за № 1/11233-25 від 29.05.2025р.
- Інструктивно-методичні матеріали щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності (лист МОН від 22.07.2022 № 1/8462-2)

II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

II СТУПЕНЯ (5-8 КЛАСИ)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма для 5-8-х класів Ліцею розроблена на основі №Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. Освітня програма окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладами загальної середньої освіти та використання ними в освітній діяльності освітніх програм на кожному циклі (адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання) базової середньої освіти.

Освітня програма для 5-8-х класів Ліцею сформована на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 09.08.2024 р. №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти»», не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Освітня програма схвалена педагогічною радою від 29.08.2025 року №10 та затверджена наказом від 01.09.2025 року № «Про затвердження рішення педагогічної ради від 29.08.2025 року №10».

Освітня програма для 5-8 класів Ліцею та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною Освітньою програмою, оприлюднені на веб-сайті закладу освіти.

Освітня програма базової середньої освіти II ступеню окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма для 5-8-х класів визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою

програмою базової середньої освіти;

- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Освітня програма для 5-8-х класів включає:

- варіанти типових навчальних планів;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми для 5-8-х класів враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення

до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Освітня програма для 5-8-х класів розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:

- відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;
- визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

- містить навчальні плани, що ґрунтуються на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми і передбачає перерозподіл годин (у визначеному обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім української мови та фізичної культури) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;
- містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;
- містить опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до Ліцею, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за

місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

ІІІ. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА АДАПТАЦІЙНОМУ ЦИКЛІ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА ЦИКЛІ БАЗОВОГО ПРЕДМЕТНОГО НАВЧАННЯ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ЗА РОКАМИ НАВЧАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів й учениць 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) складає 2065 год/навч. рік (980 год/навч .- 5кл. + 1085 год/навч. – 6 кл.) та 7-8 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) 2275 год/навч.рік (1120 год/навч – 7 кл. + 1155 год/навч. – 8 кл.) (всього: 4340 год/навч. рік)

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту)

ІV. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ ДЛЯ 5-8-х КЛАСІВ

Навчальний плани (додаток 1) містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за 5–м роком навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов’язковими для вивчення;
- розподіл навчального навантаження за 6–м роком навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов’язковими для вивчення;
- розподіл навчального навантаження за 7–м роком

навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;

- розподіл навчального навантаження за 8-м роком навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Заклад освіти визначив перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані освітньої програми закладу освіти. Навчальне навантаження у навчальному плані орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів заклад освіти визначив самостійно з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети у типовому навчальному плані.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі визначена відповідно до пункту 26 Державного стандарту в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Кількість навчальних годин на вивчення окремих освітніх галузей зменшена, включно до мінімального/максимального показника.

Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин (резерв навчальних годин) у окремих освітніх галузях перерозподілена між освітніми компонентами цієї освітньої галузі або на інші освітні галузі, а також на вибіркові освітні компоненти (незалежно від освітньої галузі).

Кількість навчальних годин на вивчення окремих освітніх галузей збільшена, включно до максимального показника, з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення

вибіркових освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад загальної середньої освіти розподілив самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів. Мовно-літературна галузь для паралелі 5-6 класів складатиме 12 год. для 5-А, 6-В класів та 13 год. для 5-Б, 5-В, 6-А, 6-Б класів, для паралелі 7-8 класів – 11 год на тиждень.

Для підсилення вивчення англійської мови як мови міжнародного спілкування в Україні збільшено кількість годин до 4 год. на тиждень, що на 0,5 год більше від запропонованого обсягу навчального навантаження (3,5 год) у 5-А, 6-В, 7-А, 7-Б, 7-В класах і на 1 год більше запропонованого у 8-А, 8-Б, 8-В класах та до 5 год на тиждень у 5-Б, 5-В, 6-А, 6-Б, класах .

Математична галузь у 5-6 класах вивчається у кількості рекомендованих навчальних годин на тиждень – 5 год., а у 7-их класах – 4,5 год., у 8-А – 4 год., у 8-Б, 8-В – 5 год.

Природнича галузь у 5-6 класах вивчається у кількості рекомендованих навчальних годин на тиждень – 2 год і 4 год. на тиждень, у 7-их класах у кількості – 7 ,5 год. на тиждень(+ 0,5 біологія); у 8-их класах у кількості – 8,5 год.

Громадянська та історична галузь у 5 класі вивчається у кількості мінімальних навчальних годин на тиждень – 1 год, у 6 класах у кількості рекомендованих навчальних годин на тиждень – 2 год. на тиждень, у 7-8

класах – 2,5 год на тиждень.

Мистецька галузь складає 2 год. на тиждень, що є рекомендованим і реалізується через вивчення окремих навчальних предметів «Образотворче мистецтво» - 1 год. на тиждень та «Музичне мистецтво» - 1 год. на тиждень при урахуванні рекомендованих навчальних годин у 7-8 класах та 2 години для вивчення інтегрованого курсу «Мистецтво» у 5-6 класах

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки №401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі. Можливість поділу класів на групи при вивченні окремих предметів та/або інтегрованих курсів визначена для предметів «Інформатика» та «Технології», фізична культура та «Захист України»(10-11 кл.) при умові більше 27 учнів у класі; «Технології» 5-9 кл при умові більше 25 учнів у класі.

На основі Освітньої програми для 5-8-х класів Ліцею на 2025-2026 н.р. складено та затверджено Навчальні план для 5-8-х класів, що конкретизує організацію освітнього процесу (додаток 1). Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-ним навчальним тижнем.

V. МОДЕЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку,

визначеному законодавством.

Поданий у додатку 1 перелік модельних навчальних програм складений на основі базового, доповнений іншими модельними навчальними програмами, які отримують гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», шляхом внесення змін до цієї Типової освітньої програми в установленому порядку. Спираючись на модельні навчальні програми, заклад освіти використовує розроблені навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Перелік модельних навчальних програм для 5-8 класів

Модельні навчальні програми Ліцею розробляються окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи) і затверджені наказом МОН України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324, від 22.08.2024 року №1185), та затвердженими на засіданні педагогічної ради Ярмолинецького ЗЗСО I-III ступенів №1 від 31.08.2022 року Протокол №9, від 30.08.2023 року Протокол №10 , від 30.08.2024 року Протокол №11 та на засіданні педагогічної ради Ярмолинецького ліцею №1 від 29.08.2025 року Протокол №10.

Освітні галузі	Предмети	Модельні навчальні програми
Мовно-літературна	Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти

		(авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.). Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.).
	Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.) Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт: Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А.)
	Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.)
	Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи(у редакції 2023 року, наказ МОН №1226 від 10.10.2023р.)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Турянця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.).
Громадянська та історична	Інтегрований курс: «Досліджуємо історію і суспільство» «Всесвітня історія» «Історія України»	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Димій І. С., Шеремета Р. В.). Модельна навчальна програма <u>«Всесвітня історія 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти</u>

		<u>(авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.)</u> <u>Модельна навчальна програма</u> <u>«Історія України. 7-9 класи» для</u> <u>закладів загальної середньої освіти</u> <u>(авт. Бурлака О. В., Желіба О. В.,</u> <u>Павловська-Кравчук В. А., Худобець</u> <u>О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.)</u>
Мистецька	Інтегрований курс: «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.) Модельна навчальна програма «Мистецтво 7-9 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор: Масол Л.М.)
Математична	Математика Алгебра Геометрія	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.) Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.) Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.)
Природнича	Інтегрований курс: «Пізнаємо природу» Географія Біологія Фізика Хімія	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевнік Т.В.) Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи»)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В. та ін.) <u>Модельна навчальна програма</u> <u>«Біологія. 7–9 класи» для закладів</u> <u>загальної середньої освіти (авт. Балан</u> <u>П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.)</u> <u>Модельна навчальна програма</u> <u>«Фізика. 7–9 класи» для закладів</u> <u>загальної середньої освіти (автори</u>

		<u>Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М.,</u> <u>Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю.,</u> <u>Кірюхіна О. О.)</u> Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Лашевська Г. А.) та (Григорович О.В.)
Технологічна	Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.) Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Гащак В.М.)та (автор Терещук А.І.)
Інформатична	Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Морзе Н.В., Барна О.В.) <u>Модельна навчальна програма</u> <u>«Інформатика. 7-9 класи» для закладів</u> <u>загальної середньої освіти (автори</u> <u>Морзе Н. В., Барна О. В.)</u>
Соціальна і здоров'язбережу вальна	Інтегрований курс: «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.) <u>Модельна навчальна програма</u> <u>«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9</u> <u>класи (інтегрований курс)» для</u> <u>закладів загальної середньої освіти</u> <u>(автори: Воронцова Т. В.,</u> <u>Пономаренко В. С., Андрук Н. В.,</u> <u>Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.)</u>
	Етика	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.)
Фізична культура	Фізична культура	<u>Модельна навчальна програма</u> <u>«Фізична культура. 5-9 класи» для</u> <u>закладів загальної середньої освіти</u>

		(автори: Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.)
--	--	--

VI.ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ.

Освітній процес у Ліцеї організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти.

Обрані форми відповідають наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо).

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» здобуття освіти у закладі освіти організовується за очною формою навчання.

У разі непереборних обставин, незалежних від закладу освіти може використовуватися змішана модель інституційної форми: очно-дистанційна.

За потреби (заявами батьків здобувачів освіти чи осіб, які їх заміняють) заклад освіти може організовувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією:

- педагогічний патронаж;
- сімейна (домашня) форма навчання;
- екстернатна форма навчання.

З метою належної організації освітнього процесу в Ліцеї можуть формуватися класи та/або групи, зокрема інклюзивні або з дистанційною формою здобуття освіти. Інклюзивне навчання організовується на підставі заяви батьків чи осіб, які їх замінюють для учнів з особливими освітніми потребами відповідно до постанов Кабінету Міністрів України, що регулюють організацію інклюзивного навчання:

- «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами» від 21 липня 2021 р. № 765;
- «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15 вересня 2021 р. № 957.

VII. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є **різні типи уроку**: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу можуть бути навчальні екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, дослідження, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час, тощо. Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на ГПД, навчальній екскурсії тощо.

Під час навчальних занять вчитель спонукає учнів до планування та

здійснення навчального пошуку, аналізу текстової та графічної інформації; організовує комунікацію, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, слідує за виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом, спонукає учнів до рефлексії власної навчально-пізнавальної діяльності.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться **навчально-практичні заняття**. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Дослідницькі завдання, передбачені змістом окремих предметів. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу). Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань)

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VIII. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів 5-8 класів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом та наказом МОН від 02.08.2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання». Основні функції оцінювання:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

За вибором закладу освіти оцінювання може здійснюватися за власною шкалою оцінювання результатів навчання учнів. У разі запровадження закладом освіти власної шкали оцінювання результатів навчання учнів ним мають бути визначені правила переведення до 12-бальної шкали оцінювання. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень:

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький

характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів:

- усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування),
- письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети. Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти **поточне формувальне оцінювання** (оцінювання для навчання) та **підсумкове оцінювання** (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче **алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання**, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати

навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року здійснюється вчителем на перших заняттях з предмету. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження (рефлексію) своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає ж процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю/вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року.

У 2025-2026 навчальному році на засіданні педагогічної ради обрано форму поточного формувального оцінювання у вигляді оціночних суджень або у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці).

Для того, щоб вивести семестрову оцінку за кожною групою результатів, учитель або вчителька впродовж семестру може запланувати щонайменше двічі провести поточне оцінювання

результатів кожної групи та мінімально одну підсумкову роботу за кожною групою результатів протягом / наприкінці семестру або одну комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів наприкінці семестру. Види робіт для здійснення такого оцінювання можна визначити самостійно або використати ті, які зазначені в модельних навчальних програмах. Тобто під час планування важливо визначити, на якому уроці і в який спосіб учитель чи вчителька здійснюватимуть поточне чи підсумкове оцінювання результатів певної групи.

Поточні оцінки за групами результатів виставляють у колонці з датою відповідного уроку, унизу колонки зазначають групу результатів (ГР1/ГР2/ГР3/ГР4). Якщо вчитель/-ка вирішує оцінити на уроці декілька груп результатів окремими поточними оцінками, то оцінку за кожну групу результатів необхідно фіксувати в окремій колонці в журналі, зазначаючи групу внизу сторінки журналу.

Однак оцінювання всіх груп результатів з окремою фіксацією у журналі на одному уроці не є доцільним та обов'язковим.

Поточні оцінки за групами результатів враховують під час виведення семестрової оцінки за кожною групою результатів.

Оцінки за підсумкові роботи також виставляють у колонці з датою уроку і відповідною позначкою внизу сторінки та за потреби в розділі «Зміст уроку» (ПРГР1/ ПРГР2/ПРГР3/ПРГР4).

Якщо учень або учениця були відсутні на уроці, коли вчитель або вчителька здійснювали підсумкове оцінювання, у відповідній клітинці роблять запис «н».

Наприкінці семестру учитель або вчителька може проводити одну комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів чи кілька підсумкових робіт за окремими групами. Або ж запланувати підсумкові роботи за кожною з груп

результатів протягом семестру і не проводити фінальну комплексну підсумкову роботу.

Таким чином, семестрову оцінку за певною групою результатів виставляють на підставі двох (або більше) поточних оцінок за групами результатів та оцінки за підсумкову роботу (оцінок за підсумкові роботи).

Якщо учень або учениця були відсутні, коли проводилася підсумкова робота, семестрову оцінку за цю групу результатів виставляють на основі наявних поточних оцінок за групами результатів.

Виконувати підсумкову роботу, яка була пропущена, учню / учениці не потрібно.

Якщо в учня / учениці немає поточних оцінок за певну групу результатів, він / вона мають виконати відповідну підсумкову роботу.

Загальну семестрову оцінку за навчальний предмет або інтегрований курс виводять як середнє арифметичне семестрових оцінок за групами результатів або з урахуванням ваги кожної окремої групи.

Поточні оцінки, які вчитель або вчителька виставляють за різні види діяльності учнів та учениць упродовж семестру, але не співвідносять їх з певними групами результатів, не враховують при виведенні семестрової оцінки. Ці оцінки використовують для відстеження індивідуального освітнього поступу та надання зворотного зв'язку учням та ученицям.

Як вивести річну оцінку та скоригувати (за потреби) семестрове й річне оцінювання?

Річну оцінку виставляють на підставі семестрових оцінок за I та II семестри (або скоригованих семестрових оцінок). Річна оцінка може бути середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Підсумкову комплексну роботу за рік не проводять.

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Семестрове оцінювання можна коригувати за окремими групами результатів. Для цього учень / учениця проходить повторне оцінювання за однією або кількома групами результатів (за бажанням учня / учениці). Навіть у разі проведення комплексної роботи можна запропонувати учню / учениці скоригувати оцінку, виконавши завдання, які охоплюють оцінювання лише

певної групи результатів. Результати такого оцінювання виставляють в окремі стовпці журналу, поруч з семестровими за групами результатів, наприклад “Скоригована ГР1”. Під час обчислення загальної скоригованої семестрової оцінки вираховують середнє арифметичне за всіма групами результатів і виставляють скориговану оцінку в колонку без дати з написом «Скоригована» поруч зі стовпцем «I семестр» або «II семестр». Стовпці для виставлення скоригованих оцінок відводять у журналі навіть за відсутності учнів / учениць, які виявили бажання коригувати їх.

Як фіксувати оцінювання за групами результатів у класному журналі?

Поточні (дві або більше) та підсумкові оцінки за групами результатів (одна або більше за кожною групою) виставляють у журналі в колонки з датою вгорі та з позначкою ГР/ПР внизу сторінки впродовж семестру.

Якщо підсумкова робота була за однією групою результатів, то в колонці з відповідною датою виставляють оцінки і внизу колонки зазначають індекс цієї групи (див. Таблицю 1).

Таблиця 1.

№	Прізвище та ім'я учня (учениці)	02	02	02	17 02	02	02	02	03 03	03	03	03	03	03	07 04	04	14 04	04	05	ГР 1	ГР 2	ГР 3	I семестр				Скоригована	
1	 Андрій	8		8	9	7		8	8	9			8		8		7	7	7	8	9	7	8					
2	 Оксана	9	7		9	7		7	9	10	7	7	9		8		7	9	10		8	8	8	9	9	8	9	
3	 Василь	8		9	9	11	8	8	9	11		10		8		9		7		7	10	9	9	9	9	9		
					ГР 1				ГР 3	ГР 2		ПР 1		ГР 2		ГР 3		ПР ГР 2		ГР 1	ПР ГР 3							

№	Прізвище та ім'я учня (учениці)	Результати навчання за семестри																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
		I семестр							II семестр							III семестр							IV семестр																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
		02	02	02	02	02	17 02	02	02	02	02	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03

Якщо підсумкова робота була комплексною, то під однією датою записують оцінки за цю роботу за кожною групою результатів (див. Таблицю 2)

Таблиця 2.

№	Прізвище та ім'я учня (учениці)	Результати тестування																										І семестр			Скоригована																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
		02	02	02	1702	02	02	02	0303	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03					03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03	03

№	Примечание та м/я учени (ученики)	02		02		02		02		02		17 02		02		02		02		03 03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03		03	
---	---	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----------	--	----	--	----	--	----	--	----------	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють

комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти **ключові компетентності** та **наскрізні вміння** й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими **категоріями критеріїв**:

- ✓ розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- ✓ комунікація (тому числі з використанням інформаційно- комунікаційних технологій);
- ✓ планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- ✓ рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень обов'язково враховується дотримання учнями **принципів доброчесності**, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля,

дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання у закладі освіти вчителем може застосовуватися Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти за чотирма рівнями: **початковий, середній, достатній, високий**.

Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

ІХ. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості

перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основою Освітньої програми для 5-8 класів є формування наскрізних умінь: критичне та системне мислення; здатність співпрацювати з іншими людьми; ухвалювати рішення; оцінювати ризики; уміння конструктивно керувати емоціями; ініціативність; читання з розумінням; уміння висловлювати власну думку усно й письмово; здатність логічно обґрунтувати позицію; творчість; здатність розв'язувати проблеми.

Наскрізні вміння стосуються кожної з визначених законом “Про освіту” компетентностей. Водночас **кожна освітня галузь робить внесок у розвиток кожної компетентності** (це називається компетентісним потенціалом освітньої галузі). Наприклад, математична освітня галузь розвиває не тільки математичну компетентність, а тій чи іншій мірі й решту компетентностей.

У центрі уваги мають бути **ціннісні орієнтири**:

- ✓ унікальність і талановитість кожної дитини, жодної дискримінації;
- ✓ формування цілісного світогляду;
- ✓ становлення вільної особистості;
- ✓ гармонійний фізичний і психоемоційний розвиток;
- ✓ добробут і безпека;
- ✓ утвердження людської гідності та доброчесності;
- ✓ визнання своєї ідентичності;
- ✓ активне громадянство.

Х. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів. У 5-7 класах Ліцею працюють 34 педагоги:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності: вища кваліфікаційна категорія - 13, I кваліфікаційна категорія -2; II кваліфікаційна категорія -5; спеціалісти - 4; мають педагогічні звання: «Учитель - методист» - 8; «Старший вчитель»-3;

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності: класні приміщення та коридори третього і четвертого поверхів містять: осередки творчості та зони відпочинку, таблиці з математики; таблиці з української мови; ілюстрований матеріал з малювання, трудового навчання; дидактичні матеріали; матеріали з народознавства; тематичні папки; розвивальні ігри; проектор, екран, аудіотехніка, міні-лабораторії, необхідні дидактичні матеріали для проведення навчальних занять за програмою НУШ.

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності: наявні навчальні

кабінети: кабінет інформатики - 3, англійської мови – 1, їдальня, актова зала, спортивний зал, майданчик та спортивний комплекс, ігровий майданчик;

- якість проведення навчальних занять: основним видом навчальних занять в базовій середній школі є:

- урок (традиційний, інтерактивний);
- індивідуальне заняття;
- консультації: індивідуальні, групові;
- навчальні екскурсії.

Для сучасного уроку характерними ознаками є:

- варіативність і гнучкість структури уроку;
- спрямованість уроку на особистість учня;
- оптимізація форм роботи на уроці;

- формування найважливіших компетентностей учнів;
- співпраця вчителя і учня;

Оптимальний, обґрунтований вибір форм і методів проведення навчального заняття. В значній мірі переважають уроки в інтерактивній, ігровій формі: урок- аукціон, урок-вікторина, урок-екскурсія (подорож), урок-диспут, урок- дослідження тощо. Вчителі на уроках використовують різноманітні технічні засоби навчання, дидактичні матеріали, тощо.

Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми відбувається протягом навчального року за підсумками освітньої діяльності у І та ІІ семестрах.

Відповідно до способу організації контроль поділяють на *програмований і непрограмований*. Суть програмованого контролю полягає у пред'явленні всім учням однакових стандартних вимог. Він забезпечує контроль за кожним кроком просування учня на шляху пізнання і дає змогу швидко діагностувати рівень засвоєння знань у великої кількості школярів, У програмованому контролі часто використовують тестові завдання, які забезпечують оперативний зворотний зв'язок у системі «навчальний матеріал – учень», ефективне самоуправління і самоконтроль навчальної діяльності. *Непрограмований контроль* передбачає використання різних видів і форм діагностики результатів навчання відповідно до дидактичних вимог і правил без чіткого співвіднесення з конкретними формами організації і місцем застосування у навчальному процесі.

За формами організації контроль може бути *індивідуальним, фронтальним, груповим чи комбінованим*. *Індивідуальне опитування* спрямоване на перевірку знань, умінь і навичок окремих учнів. Поряд з можливістю ґрунтовної і всебічної перевірки особистісних досягнень школяра цей вид контролю має істотний недолік: пасивність інших членів учнівського колективу у процесі контролю. *Фронтальне опитування* забезпечує можливість учителю за відносно стислий проміжок часу перевірити знання великої кількості учнів класу, спонукаючи їх до активності.

Воно сприяє узагальненню і систематизації вивченого матеріалу. *Групове опитування* спрямоване на перевірку знань, умінь і навичок групи учнів.

У практиці вчителів часто використовуються *комбінований, або ущільнений, контроль* - поєднання різних форм і методів організації контролю, наприклад коли один учень відповідає біля дошки, а решта виконує індивідуальні чи групові самостійні завдання.

За дидактичною метою використовують такі види контролю, як *попередній, поточний*, основною метою попереднього контролю є діагностування, визначення загальної підготовленості учнів, рівня володіння основними поняттями предмета, вивчення якого вони розпочинають. Його іноді використовують перед вивченням нової теми чи на початку навчального року, семестру. Результати попереднього контролю стають основою для планування роботи на майбутнє, адаптації учнів до особливостей навчального процесу. Для його організації використовують різні види і методи контролю. *Поточний контроль* спрямований на оперативне виявлення якості засвоєння учнями знань, навичок і вмінь на всіх етапах процесу навчання. Його використовують учителі у повсякденній навчальній роботі і здійснюють зазвичай у формі систематичних спостережень, усного опитування, письмових робіт, фронтальної бесіди для оперативного оцінювання знань учнів і якості навчально-виховної роботи на уроці. *Тематичний контроль* полягає у перевірці та оцінюванні знань учнів з кожної логічно завершеної частини навчального матеріалу (теми або розділу). Його використання передбачає попереднє ознайомлення учнів із загальною кількістю занять з теми; кількістю і тематикою основних робіт, термінами їх виконання; питаннями, що виносяться на атестацію; формою проведення атестації та умовами оцінювання. Тематичну оцінку можна виставляти автоматично на основі поточних результатів навчання. Якщо тема велика за обсягом, то іноді проводять проміжні тематичні перевірки; якщо невелика - тематичний контроль доцільно здійснювати після вивчення декількох тем.

Періодичний контроль має на меті виявити, наскільки успішно учні оволодівають системою знань, який загальний рівень їх засвоєння щодо

сучасних вимог. До нього належать внутрішньошкільна (директорська) та інспекторська перевірки. Внутрішньошкільну перевірку здійснює керівництво ліцею (директор, заступник директора з НВР) з метою контролю за якістю знань учнів і роботою вчителів, виконанням вимог навчальної програми, станом викладання предметів. Окрім цього вона передбачає виявлення нового, передового в практиці роботи вчителів, а також тих труднощів, з якими вони стикаються в процесі роботи, обґрунтування шляхів удосконалення педагогічної діяльності. Внутрішньошкільна перевірка зазвичай відбувається на початку і наприкінці навчального семестру чи року, її результати обговорюють на педагогічній раді навчального закладу або узагальнюють у наказах директора.

Основною метою *підсумкового контролю* є встановлення системи і структури знань учнів. Ця перевірка здійснюється наприкінці семестру (навчального року) або після завершення вивчення предмета. Основними формами підсумкового контролю є адміністративні контрольні роботи.

Самоконтроль як важливий компонент свідомої саморегуляції поведінки і діяльності виявляється в усвідомленні власних особистісних станів, дій, знань, в узгодженні їх зі встановленими вимогами, правилами чи нормами. Мета самоконтролю полягає в запобіганні помилок та їх виправленні. Завдання вчителя спонукати учнів до об'єктивного оцінювання результатів навчання, розробка рекомендацій щодо їх покращення:

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти відбувається за потребою учасників освітнього процесу в умовах адаптації колишніх учнів початкової школи до умов перебування і навчання в базовій середній школі. Моніторинговими дослідженнями займаються працівники соціально-психологічної служби Ліцею
- практичний психолог, соціальний педагог;

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІІ СТУПЕНЯ
(9 КЛАСИ)**

**І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
ДЛЯ 9 КЛАСІВ.**

Освітня програма для 9 класів Ліцею розроблена на виконання Законів

України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма для 9 класів Ліцею сформована на основі Типової освітньої програми затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня». Освітня програма схвалена педагогічною радою (Протокол №10 від 29.08.2025 року) та затверджена наказом від 01.09.2025 року №

Освітня програма Ліцею базової середньої освіти II ступеню окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів.
- форми здобуття освіти;
- форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм; зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Ліцею, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за попередній рік навчання, учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

ІІІ. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОРІЄНТОВНА ТРИВАЛІСТЬ І МОЖЛИВІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ, ДИСЦИПЛІН.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1155 годин на навчальний рік.

IV. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план містить усі предмети інваріантної складової, передбачені Типовою освітньою програмою, та встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично - допустиме тижневе навантаження учнів. Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Навчальні плани для 9 класів передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану, Державного стандарту через окремі предмети, які охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальні плани для 9 класів зорієнтовані на роботу основної школи за 5 – денним навчальним тижнем.

Варіативна складова Навчального плану для 9 класів розподілена, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного, матеріально-технічного та кадрового забезпечення Ліцею і відображена в ньому.

Відповідно до п.2. наказу МОН України від 20.04.2018 року №405 інваріантна складова з окремих предметів збільшується порівняно з

показниками Типової освітньої програми для посилення окремих предметів за таким перерозподілом:

- **підсилення предметів інваріантної складової**, а саме у 9-х класах підсилено предмет «Англійська мова» у кількості 1 год. і становить 4 год на тиждень, оскільки знання англійської мови є необхідністю для інтеграції до європейської спільноти; української мови у кількості 0,5 год. і становить 2,5 год на тиждень; алгебри у 9-Б та 9-В класах у кількості 1 год. і становить 3 год на тиждень.

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарно-тематичному плані.

Освітня галузь «Мова і література» реалізується предметами: українська мова, українська література, англійська мова, зарубіжна література.

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується предметами: історія України, всесвітня історія, основи правознавства.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується вивченням предмету мистецтво.

Освітня галузь «Математика» реалізується предметами: алгебра, геометрія.

Освітня галузь «Природознавство» реалізується предметами: біологія, географія, фізика, хімія.

Освітня галузь «Технології» реалізується предметами: трудове навчання, інформатика.

Змістове наповнення предмета «Трудове навчання» ліцей формує самостійно з варіативних модулів відповідно до вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення.

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується предметами: «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Змістове наповнення предмета «Фізична культура» ліцей формує самостійно з варіативних модулів відповідно

до вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення. У всіх класах проводиться по 3 години уроків фізичної культури за модулями: футбол, легка атлетика, волейбол, баскетбол.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами Наказ МОН від 03.06.2025р та Наказ МОН від 23.06 2025р.). У ліцеї поділ на групи відбувається при вивченні предметів: українська мова, англійська мова, трудове навчання, інформатика.

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 (зі змінами, внесеними
Наказом МОН від 03.08.2022р. №698)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Мистецтво
10.	Основи здоров'я
11.	Основи правознавства
12.	Трудове навчання
13.	Фізика
14.	Фізична культура
15.	Хімія
16.	Англійська мова

VI. ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Освітній процес у ліцеї організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти.

Обрані форми відповідають наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо).

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» здобуття освіти у закладі освіти організовується за очною формою навчання.

У разі непереборних обставин, незалежних від закладу освіти може

використовуватися змішана модель інституційної форми: *очно-дистанційна*.

За потреби (заявами батьків здобувачів освіти чи осіб, які їх замінюють) заклад освіти може організовувати здобуття освіти *за індивідуальною освітньою траєкторією*. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією:

- *педагогічний патронаж;*
- *сімейна (домашня) форма навчання;*
- *екстернатна форма навчання.*

З метою належної організації освітнього процесу в ліцеї можуть формуватися класи та/або групи, зокрема інклюзивні або з дистанційною формою здобуття освіти. Інклюзивне навчання організовується на підставі заяви батьків чи осіб, які їх замінюють для учнів з особливими освітніми потребами відповідно до постанов Кабінету Міністрів України, що регулюють організацію інклюзивного навчання:

- «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами» від 21 липня 2021 р. № 765;
- «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15 вересня 2021 р. № 957.

VII ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально- практичних робіт).

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому

числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Навчальні екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчителі визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VIII. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН від 21.08. 2013 №1222

«Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»

Основними видами оцінювання результатів навчання учні 9 класах ліцею є: *поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація..*

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною

законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці успішності, що видається учневі по закінченню навчального року, свідоцтві про базову загальну середню освіту.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм і способів:

- *усної* (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- *письмової*, у тому числі *графічної* (зокрема шляхом виконання діагностичної, самостійної та контрольної роботи, тесту, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами, тощо);
- *цифрової* (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- *практичної* (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментального дослідження та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

Поточне, тематичне, семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12. Результати державної підсумкової атестації учнів 9-х класів здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

І початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу

учень:

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, скласти план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів:

- усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування),
- письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

IX. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у

рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб

		усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

		Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати

		власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших, незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу

		ЖИТТЯ
--	--	-------

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- **організацію навчального середовища** — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- **окремі предмети** — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- **роботу в проєктах** навчальних предметів, яка передбачає формування в учнів навичок пошукової, дослідницької та творчої роботи, роботи в групах ;
- **позакласна навчальна робота** реалізується через роботу гуртків: футбол, баскетбол, «Джура».

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.

	Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підп	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

	Н
	С
	С
	В
	а
	Г
	Р
	а
	М
	С
	Т
	Н
	і
	С
	Т
	Е

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Х. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- **кадрове забезпечення освітньої діяльності:** ліцей укомплектований кадрами для забезпечення освітньої діяльності. У 9 класах викладає 22 педагога, які мають педагогічні звання та кваліфікаційні категорії

- «Вчитель методист» - 5
- «Старший вчитель» - 8
- кваліфікаційна категорія «Вища» - 17
- кваліфікаційна категорія «Перша» – 3

- кваліфікаційна категорія «Друга» – 2
- кваліфікаційна категорія «Спеціаліст» – -

- **навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:** всі учні 9 класів забезпечені підручниками, вчителі використовують у своїй роботі навчальні програми, підручники та навчально-методичні посібники, які мають гриф

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

- **матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:** у ліцеї для учнів 9 класів використовуються 3 комп'ютерних класи, кабінет хімії, біології, фізики, мистецтва, технологій, спортивна зала. Усі кабінети укомплектовані мультимедійним обладнанням, у кожному кабінеті є доступ до Інтернет, працює бібліотека. На території ліцею облаштовано футбольний майданчик, ігровий майданчик. У коридорах ліцею на стінах розміщені інформаційні стенди.

- **якість проведення навчальних занять:** з метою перевірки якості знань учнів в ліцеї систематично проводиться моніторинг знань учнів: проведення адміністративних контрольних робіт з окремих предметів, моніторинг якості вивчення предметів за семестр/рік, визначення якості та навченості класів за

семестр/рік, вивчення стану викладання предметів. Результати даних моніторингів висвітлюються в наказах ліцею.

- **моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей):** учні ліцею є учасниками різних рівнів олімпіад з базових дисциплін, предметних конкурсах, всеукраїнських та міжнародних предметних іграх. Останні два роки широко застосовуються он-лайн олімпіади з різних предметів. Підтвердженням цього є призові місця та отримані сертифікати.

- **Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Оновлення методичної бази освітньої діяльності ліцею:** модернізація системи науково - методичної роботи з педагогічними працівниками шляхом використання сучасних підходів щодо організації науково - методичної роботи, здійснення інноваційної діяльності вчителів, впровадження нових педагогічних

технологій, методик, онлайн навчання всіх педагогів ліцею.

- **Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення** проводиться постійно, відповідно до річного плану роботи ліцею, внутрішнього контролю, комплексного самооцінювання, самооцінювання за напрямками: освітнє середовище, критерії оцінювання здобувачів освіти, педагогічна діяльність педагогічних працівників (освітні процеси) та управлінських рішень. Ці питання стоять на контролі заступників директора ліцею та систематично розглядаються на засіданнях методичних об'єднань, методичної ради та педагогічної ради.

- **Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища ліцею.** Моніторинг стану сформованості освітнього середовища ліцею має на меті чіткий контроль розвитку освітнього середовища, в яке входять учні, вчителі та батьки. Психологічна служба ліцею постійно проводить роботу за напрямками: діагностичний, корекційно - відновлювальний, консультаційний, розвивальний, просвітницький, методичний, прогностичний. Проведення моніторингу освітнього середовища ліцею забезпечує оптимізацію взаємодії суб'єктів освітнього середовища на всіх рівнях. Систематично проводяться дослідження психологічного стану дитини, вчителя, адаптація учнів, емоційний клімат в класі, що дає змогу узагальнювати та аналізувати освітнє середовище закладу освіти. Значна робота проводиться в напрямку соціально-педагогічного супроводу здобувачів освіти пільгових категорій, дітей з ООП.

- **Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.** Підвищення фахового та кваліфікаційного рівня педагогів, їх методичної та професійної майстерності відбувається завдяки:

- ✓ системі методичної роботи;
- ✓ навчанню на курсах підвищення кваліфікації;
- ✓ самоосвіті педагогічних працівників;
- ✓ участь вчителів у вебінарах;

- ✓ проведення семінарів, практикумів, конференцій на базі ліцею;
- ✓ проведення майстер-класів та творчих тижнів, декад педагогічної майстерності вчителями, які атестуються;
- ✓ відвідування вчителями круглих столів, зустрічей, форумів за межами ліцею.
- ✓ проходження он-лайн навчання, тренінгів.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

На основі Освітньої програми для 9 класів ліцею на 2025-2026 н.р. складено та затверджено Навчальний план для 9 класів, що конкретизує організацію освітнього процесу.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІІІ СТУПЕНЯ
(10-11-ті КЛАСИ)

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

Освітня програма ліцею повної загальної середньої освіти ІІІ ступеня для (10- 11 класи) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 07.08.2013 року № 538), визначених наказом МОН України від 20.04.2018 року №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня» у редакції наказу МОН України від 20.06.2025 року №890 « Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня».

Освітня програма ліцею повної загальної середньої освіти ІІІ ступеню окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів.
- форми здобуття освіти;
- форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм; зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і

науки України»;

- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти.

За рішенням педагогічної ради учні 9-тих класів переводяться на наступний рік навчання, у разі якщо інше рішення не прийнято педагогічною радою чи батьками здобувачів освіти. У такому випадку учні залишаються на повторний курс, але не більше ніж один раз у циклі.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11 класів складає 2450 годин/навчальний рік:

- ✓ для 10-х класів - 1225 годин/навчальний рік,
- ✓ для 11-х класів - 1225 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл тижневого навчального навантаження окреслено у навчальному плані. (Додаток 4)

IV. ОРІЄНТОВНА ТРИВАЛІСТЬ І МОЖЛИВІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ, ДИСЦИПЛІН. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ мови і літератури; суспільствознавство;
- ✓ мистецтво;
- ✓ математика;
- ✓ природознавство;
- ✓ технології;
- ✓ здоров'я і фізична культура.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план містить усі предмети інваріантної складової, передбачені Типовою освітньою програмою, та встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично - допустиме тижневе навантаження учнів. Повноцінність повної загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Навчальні плани для 10-11 класів передбачають реалізацію освітніх галузей

Базового навчального плану, Державного стандарту через окремі предмети, які охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальні плани для 10-11 класів зорієнтований на роботу основної школи за 5 – денним навчальним тижнем.

Варіативна складова Навчального плану для 10-11 класів розподілена, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного, матеріально-технічного та кадрового забезпечення ліцею і відображена в ньому.

Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України. Перелік використаних програм подано в *таблиці 1*. Тексти навчальних програм беруться на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України.

У рамках навчальних програм подано:

- ✓ очікувані результати навчання (знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти);
- ✓ пропонований зміст предмета;
- ✓ реалізації в змісті предмета наскрізних змістових ліній;
- ✓ внесок предмета у формування ключових компетентностей (компетентнісний потенціал предмета).

Освітня програма забезпечує досягнення здобувачами освіти результатів

навчання, визначених Державним стандартом, і ключових компетентностей, визначених Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»

Таблиця 1.

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня

(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407(зі змінами, внесеними наказом МОН від 03.08.2022р. №698) та від 24.11.2017 № 1539)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	
Освітня галузь «Мови і літератури»			
1.	Українська мова	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
2.	Українська література	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
4.	Іноземні мови- англійська мова	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Суспільствознавство»			

5.	Історія: Україна і світ (інтегрований курс)	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407, до навчальних програм внесені зміни (наказ МОН від 21.02.2019 №236)
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Математика»			
8.	Математика (алгебра і	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ
	початки аналізу та геометрія)		МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Природознавство»			
9.	Біологія і екологія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
10.	Географія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017

			№1407
11.	Фізика і астрономія.	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 24.11.2017 №1539
12.	Хімія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Технології»			
13.	Інформатика	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
14.	Мистецтво	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
15.	Технології	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура»			
16.	Фізична культура	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407

17.	Захист України	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
-----	----------------	------------------	---

V. ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Освітній процес у ліцеї організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти.

Обрані форми відповідають наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо).

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» здобуття освіти у закладі освіти організовується за інституційною очною (денною) формою навчання.

У разі непереборних обставин, незалежних від закладу освіти може використовуватися змішана модель інституційної форми: *очно-дистанційна*.

За потреби (заявами батьків здобувачів освіти чи осіб, які їх замінюють) заклад освіти може організовувати здобуття освіти *за індивідуальною освітньою траєкторією*. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією:

- *педагогічний патронаж;*
- *сімейна (домашня) форма навчання;*
- *екстернатна форма навчання.*

З метою належної організації освітнього процесу у ліцеї можуть формуватися

класи та/або групи, зокрема інклюзивні або з дистанційною формою здобуття освіти. Інклюзивне навчання організовується на підставі заяви батьків чи осіб, які їх замінюють для учнів з особливими освітніми потребами відповідно до постанов Кабінету Міністрів України, що регулюють організацію інклюзивного навчання:

- «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами» від 21 липня 2021 р. № 765;
- «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15 вересня 2021 р. № 957.

VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проєктах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проєкти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес- конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії здобувачі освіти отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у

природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Вибір форм і методів навчання, в умовах академічної свободи, вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VII. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Основними видами оцінювання результатів навчання учні 10-11-их у ліцеї є: *поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна*

підсумкова атестація..

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у таблиці успішності, що видається учневі по закінченню навчального року, свідоцтві про базову загальну середню освіту

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм і способів:

- *усної* (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- *письмової*, у тому числі *графічної* (зокрема шляхом виконання діагностичної, самостійної та контрольної роботи, тесту, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами;
- *цифрової* (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- *практичної* (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментального дослідження та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо.

Поточне, тематичне, семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12. Результати державної підсумкової атестації учнів 11-х класів здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I - початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень:

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II - середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III - достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV - високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів:

- усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування),
- письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші);
- творчо-проектної діяльності (захист проєктів).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

VIII. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання проєктні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити

		правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного

		спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова
--	--	---

		література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів
---	---	--

		впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно- цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії

		раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою

	самовираження у сфері культури	думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.
		Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістовно-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- ✓ **організацію навчального середовища** — зміст та цілі наскрізних тем

враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

✓ **окремі предмети** — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

✓ **роботу в проєктах** передбачає формування в учнів навичок пошукової, дослідницької та творчої роботи в групах, в парах;

✓ **позакласна навчальна робота** реалізується через роботу гуртків: спортивні бальні танці, сучасна та класична хореографія, малювання, декоративно-прикладне мистецтво, хорової студії, гуртка робототехніки та 3D-моделювання, фото- та відеостудії, футбол, гандбол, баскетбол, настільний теніс, акробатика та інші.

наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів
-------------------------------	---

	готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підпр и є м л и в і с т ь і ф і н а н с о в а г р а м о т н і с	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	---

Т	
Б	

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його

спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ІХ. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

✓ **кадрове забезпечення освітньої діяльності:** ліцей укомплектований кадрами для забезпечення освітньої діяльності. У 10-11 класах викладає 27 вчителів, які мають педагогічні звання та кваліфікаційні категорії:

- «Вчитель методист» - 5
- «Старший вчитель» - 8
- кваліфікаційна категорія «Вища» - 20
- кваліфікаційна категорія «Перша» – 3
- кваліфікаційна категорія «Друга» – 4
- кваліфікаційна категорія «Спеціаліст» – 0.

- ✓ **навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:** Всі учні 10-11 класів забезпечені підручниками, вчителі використовують у своїй роботі навчальні програми (*таблиця 1*), підручники та навчально- методичні посібники, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».
- ✓ **матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:** у ліцеї для учнів 10-11 класів використовується 3 комп'ютерних класи, кабінет хімії з мультимедійним обладнанням, кабінет біології з лабораторією, фізики, всі кабінети укомплектовані мультимедійним обладнанням, у кожному кабінеті є доступ до Інтернет, працює бібліотека. У приміщенні закладу освіти є спортивний зал. На території ліцею знаходиться стадіон, облаштовано футбольний майданчик, тренажерний майданчик, ігровий майданчик. У коридорах ліцею на стінах розміщені інформаційні стенди.
- ✓ **якість проведення навчальних занять:** з метою перевірки якості знань учнів у ліцеї систематично проводиться моніторинг знань учнів: проведення адміністративних контрольних робіт з окремих предметів, моніторинг якості вивчення предметів за семестр/рік, визначення якості навчання класів за семестр/рік, вивчення стану викладання предметів. Результати даних моніторингів висвітлюються в наказах ліцею.
- ✓ **моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей):** Учні ліцею є учасниками різних рівнів олімпіад з базових дисциплін, предметних конкурсів. Останні два роки широко застосовуються он-лайн олімпіади з різних предметів. Підтвердженням цього є призові місця та отримані сертифікати.
- ✓ **Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Оновлення методичної бази освітньої діяльності ліцею:** модернізація системи науково - методичної роботи з педагогічними працівниками шляхом використання сучасних підходів щодо організації науково- методичної роботи, здійснення інноваційної діяльності вчителів, впровадження нових педагогічних технологій, методик, онлайн навчання всіх педагогів ліцею.
- ✓ **Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення** проводиться постійно, відповідно до річного плану роботи ліцею, внутрішнього контролю, комплексного самооцінювання, самооцінювання за окремими напрямками:

освітнє середовище, оцінювання здобувачів освіти, педагогічна діяльність педагогічних працівників (освітні процеси) та управлінських рішень. Ці питання стоять на контролі заступників, директора ліцею та систематично розглядаються на засіданнях методичних об'єднань, методичної ради та педагогічної ради.

✓ **Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища ліцею.**

Моніторинг стану сформованості освітнього середовища ліцею має на меті чіткий контроль розвитку освітнього середовища, в яке входять учні, вчителі та батьки. Психологічна служба ліцею постійно

- ✓ проводить роботу за напрямками: діагностичний, корекційно - відновлювальний, консультаційний, розвивальний, просвітницький, методичний, прогностичний. Проведення моніторингу освітнього середовища ліцею забезпечує оптимізацію взаємодії суб'єктів освітнього середовища на всіх рівнях. Систематично проводяться дослідження психологічного стану дитини, вчителя, адаптація учнів, емоційний клімат в класі, що дає змогу узагальнювати та аналізувати освітнє середовище гімназії. Значна робота проводиться в напрямку соціально-педагогічного супроводу здобувачів освіти пільгових категорій, дітей з ООП.

✓ **Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.** Підвищення фахового та кваліфікаційного рівня педагогів, їх методичної та професійної майстерності відбувається завдяки:

- ✓ системі методичної роботи в ліцеї
- ✓ навчанню на курсах підвищення кваліфікації;
- ✓ самоосвіті педагогічних працівників;
- ✓ участь вчителів у вебінарах;
- ✓ проведення семінарів, практикумів, конференцій на базі ліцею;
- ✓ проведення майстер-класів та творчих тижнів, декад педагогічної майстерності вчителями, які атестуються;
- ✓ відвідування вчителями круглих столів, зустрічей, форумів за межами ліцею.
- ✓ проходження он-лайн навчання, тренінгів.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

На основі Освітньої програми для 10-11 класів на 2025-2026 н.р. складено та затверджено Навчальний план для 10-их, 11-их класів, що конкретизує організацію освітнього процесу.